

Plan S ja sen julkaisuarkistoille kohdistamat vaatimukset ja suositukset

Jyrki Hakapää, 20.11.2020

SUOMEN
AKATEMIA

Avoimuus ja vastuullisuus Akatemian strategiassa

Avoimuus ja vastuullisuus tuodaan selkeästi esille Akatemian vuonna 2020 päivitettyssä strategiassa

- Akatemian arvot ja toimintatapa:
 - ”Akatemian toimintaa ohjaavat avoimuus, läpinäkyvyys, luotettavuus sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.”
 - ”Vastuullisuus on olennainen osa Akatemian toimintaa ja Akatemian rahoittamaa tutkimusta.”
- Akatemia rahoittaa korkealaatuista, vaikuttavaa ja uudistuvaa tutkimusta:
 - ”Avoimen tieteen, datan hallinnan ja analyysin sekä tutkimusinfrastruktuurien merkitys kasvaa lähes kaikilla tieteenaloilla.”

Akatemia on sitoutunut avoimen tieteen ja tutkijan vastuullisen arvioinnin julistuksiin & linjauksiin

- Plan S (cOAlition S-verkosto), 2018
 - Julkaisujen välitön avoin saatavuus, julkaisukulujen kattaminen ja avoimen julkaisemisen tukitoimet
- DORA (San Francisco Declaration on Research Assessment), 2019
 - Tutkijan monipuolinen ja vastuullinen arviointi läpinäkyvillä kriteereillä
- Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020-2025 (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta), 2020
 - Päämääränä on saada avoimuuden toimintatavat juurtumaan osaksi tutkimusta, jolloin avoimuus tulee osaksi hyvän ja vastuullisen tutkimuksen ja tieteenteon toimintatapoja
- Tutkijanarvioinnin hyvät käytännöt - Vastuullisen tutkijanarvioinnin kansallinen suositus (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta), 2020
 - Vastuullinen, oikeudenmukainen ja monipuolinen tutkijan arviointi sekä toteutumisen seuranta

Plan S : strong principles

- ⊙ Research results are a public good and should be immediately available so as to accelerate science
- ⊙ **No more paywalled publications**
- ⊙ Open Access must be **immediate: no embargo periods**
- ⊙ Publication under a **CC-BY license** by default, **no copyright transfer** (*Principle 1*)
- ⊙ No 'hybrid' model of publication, except as a transitional arrangement with a defined endpoint

Plan S : strong principles

- Pricing, contracts and publication fees should be transparent and reasonable (*Principle 5*)
- **Funders** commit to support such publication fees, **individual researchers do not pay** (*Principle 4*)
- **Multiple routes** to OA compliance (*Principle 5*)
- A commitment to assess research outputs based on their **intrinsic merit** and NOT their venue of publication or quantitative metrics following DORA (*Principle 10*).

Implementation guidance: Routes to compliance

Gold route

- Open Access journals/ platforms
- Authors publish in Open Access journal...
- ... cOAlition S funders financially support publication fees for author.

Green route

- Subscription journals
- Authors can publish in a subscription journal...
- ... *IF* they make the Version of Record or Author Accepted Manuscript instantly available in a repository
- cOAlition S funders do *NOT* financially support publication fees in 'hybrid' subscription journals

Transformative route

- Hybrid/ subscription journals
- Authors publish in a journal with a Transformative Arrangement.
- cOAlition S funders *CAN* financially support Open Access under Transformative Arrangements

Julkaisujen avoin saatavuus 1.1.2021 jälkeen avattavissa Akatemian hauissa

- Rahoitettujen tutkijoiden tulee saattaa Akatemian rahoituksella kokonaan tai osittain tuotetut vertaisarvioidut artikkelit **välittömästi avoimiksi** avoimessa julkaisussa, rinnakkaistallennusarkistossa tai avoimuuden edistämiseen sitoutuneen kustantajan tiedejulkaisuissa.
- Suorituspaikat rahoittavat tutkijoiden Plan S -mukaiset avoimen **saatavuuden kulut** välillisistä kuluista, jotka suorituspaikka ottaa huomioon määritellessään yleiskustannuskerrointaan
 - **Myös julkaisuarkistojen ylläpitokulut kuuluvat näihin kuluihin**
- Vertaisarvioidut artikkelit tulee julkaista maksuttoman ja välittömän avoimuuden takaavaa **lisenssiä** käyttäen (mieluiten CC-BY 4.0).
- Vertaisarvioitujen tieteellisten artikkeleiden avoimen saatavuuden toteutumista **seurataan** tutkimusraporteista (mainittava myös julkaisujen pysyvä tunniste).

Aikataulu hakijan ja suorituspaikan kannalta

- Välittömästi 1.1.2021 jälkeen Akatemia avaa todennäköisesti hyvin rajallisen määrän hakuja
- Huhtikuun 2021 haku
 - hakujen rahoituspäätökset todennäköisesti loppuvuodesta 2021
 - hankkeet pääsevät aloittamaan toimintansa loppuvuodesta 2021 ja alkuvuodesta 2022.
 - Välittömän rinnakkaistallentamisen mahdollistavaa rights retention –strategiaa ei voi vielä ottaa käyttöön, keväällä 2021 alkavissa hauissa rinnakkaistallentaminen on mahdollista tehdä embargojen tuella.
- Merkittävin uusia muutoksia koskeva hakuajankohta on ns. syyskuun 2021 haku
 - Rahoituspäätökset keväällä 2022
 - Hankkeet aloittavat toimintansa syksyn alussa 2022.
 - Välittömän rinnakkaistallentamisen vaatimus voimassa

cOAlition S: Rights Retention Strategy

Helping researchers retain rights and share their work Open Access

Plan S

Making full and immediate Open Access a reality

Researchers publish in any journal of their choice
Research is immediately OA under CC BY license
Researchers retain the right to use and share AAM
Publications reach a wider audience more quickly

What is the Rights Retention Strategy?

- Researchers publish in their **journals of choice** while fulfilling the cOAlition S OA mandate.
- **cOAlition S Organisations require that at least the Author Accepted Manuscript (AAM)** supported by their funding **is published with a CC BY licence with no embargo.**
- **Publishers have been notified** of the strategy. This notice, and the researcher's instruction to the publisher in (1) below, take legal precedence over any later copyright or licensing agreement, and helps the author keep sufficient intellectual ownership.

What should researchers do?

cOAlition S funded researchers should:

1. Inform the publisher that the AAM resulting from their submission carries a CC BY public copyright licence in either the submission letter or the acknowledgements section, or both:

"This research was funded, in whole or in part, by [Organisation name, Grant #]. A CC BY or equivalent licence is applied to [the AAM/ the VoR] arising from this submission, in accordance with the grant's open access conditions".

2. On publication: deposit their AAM in a repository

In case of any disagreement with a publisher, authors should contact their cOAlition S organisation.

Julkaisuarkistojen edellytykset

- Jäsenyys openDOARissa
 - Kv. standardit ja verkostoituminen toiminnalla
 - Kv. rahoittajaverkoston keskusteluväylä kv. julkaisuarkistojen järjestöön
- Pysyvä tunniste julkaisulle
 - Julkaisujen pysyvyys ja löydettävyys
- Korkealaatuinen metadata lisenssoityna
 - Metadatojen kattavuus ja käytettävyys
- Koneluettavuuden mahdollistaminen
- Luotettava toiminta ja palvelu
 - Luotettava tuki tutkijoille

Kiitokset!